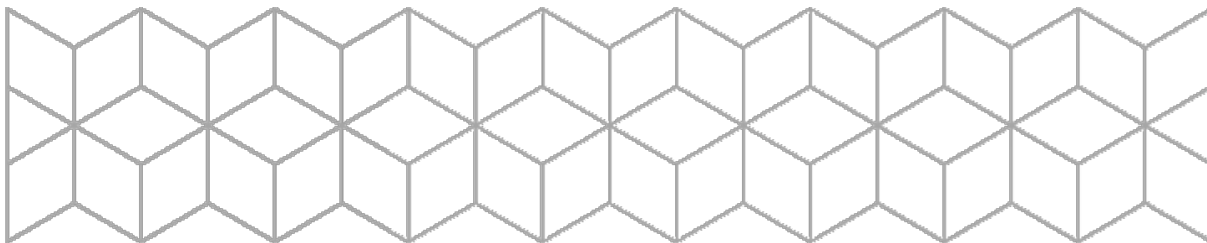

SENSORVEILEDNING

Emnekode:	LMBPED10217-1 23H : https://www.hiof.no/studier/emner/lusp/lusp/2023/host/lmbped10217.html LMUPED10217-1 23H https://www.hiof.no/studier/emner/lusp/lusp/2023/host/lmuped10217.html
Emnenavn:	Elevmangfold
Eksamensform:	Individuell muntlig eksamen. Varighet ca. 25 minutter. Karakterregel: A-F Studenten trekker to temaer og får 25 minutters forberedelsestid før eksaminasjon. Se detaljert beskrivelse under.
Dato:	11. og 12. desember
Faglærer(e):	Emneansvarlige: Hilde S. Fjeld/ Kristine Grunderud Eksaminatorer: Hilde Fjeld, Kristine Grunderud og Anne Grete Lindahl

VEDLEGG

Vedlegg 1: Litteraturliste - tematisk

Vedlegg 2: Eksamensoppsett

Vedlegg 3: Momentliste

INNHold: Det trekkes fra to “bunker”

Bunke 1:

- Sosialisering, identitet, oppdragelse
- Språklig, kulturelt og religiøst mangfold
- Spesialpedagogikk og tilpasset opplæring
- Psykososialt læringsmiljø. Mobbing

Bunke 2:

- Overganger
- Tverrfaglig samarbeid
- Foreldresamarbeid
- Barn i sorg og krise
- Barns rettigheter

ORGANISERING AV EKSAMEN

Studentene møter 30. minutter før eksaminasjonstidspunktet for å trekke ut to av temaene over, ett fra hver av «bunkene». Det er avsatt til sammen 1 time pr student (inkludert forflytning mellom rom).

Seansen er delt i to ulike deler og tiden brukes som følger:

25 minutter til forberedelse. Ved oppmøte trekkes to temaer. Studentene har 25 minutter til forberedelse. Det er ikke tillatt med hjelpemidler, men de får tildelt skrivesaker og ark (så mange det er behov for).

25 minutter til samtale mellom student og eksaminator. Studentene skal kunne si noe om begge temaene dere har trukket ut, og sammenhenger mellom disse. Notatark kan tas med inn til muntlig samtale.

Karakter gis umiddelbart etter eksaminasjon.

VURDERINGSKRITERIER

- Relaterer temaene til skolens styringsdokumenter og rammeverk (bl.a opplæringsloven og læreplanene)
- Kan relatere temaene til skolens mandat og overordnede, tverrfaglige mål som demokrati, livsmestring og bærekraftig utvikling
- Viser evne til selvstendig refleksjon og vurderinger
- Kan drøfte temaene på flere nivåer (individ –gruppe -samfunn)
- Ser temaene i et historisk perspektiv, et endringsperspektiv og /eller kulturperspektiv.
- Ser sammenhenger mellom ulike temaer.
- Ser sammenhenger mellom teoretiske perspektiver og praktiske implikasjoner

Karakterskalaen fra Universitets- og høyskolerådet:

symbol	betegnelse	generell, ikke fagspesifikk beskrivelse av vurderingskriterier
A	fremragende	Fremragende prestasjon som klart utmerker seg. Kandidaten viser svært god vurderingsevne og stor grad av selvstendighet.
B	meget god	Meget god prestasjon. Kandidaten viser meget god vurderingsevne og selvstendighet.
C	god	Jevnt god prestasjon som er tilfredsstillende på de fleste områder. Kandidaten viser god vurderingsevne og selvstendighet på de viktigste områdene.
D	nokså god	En akseptabel prestasjon med noen vesentlige mangler. Kandidaten viser en viss grad av vurderingsevne og selvstendighet.
E	tilstrekkelig	Prestasjonen tilfredsstillende minimumskravene, men heller ikke mer. Kandidaten viser liten vurderingsevne og selvstendighet.
F	ikke bestått	Prestasjon som ikke tilfredsstillende de faglige minimumskravene. Kandidaten viser både manglende vurderingsevne og selvstendighet.

VEDLEGG 1

LITTERATURLISTE ETTER TEMA

Tema	Litteratur	LUB
Mangfold	<p>Spernes, K. (2020). <i>Den flerkulturelle skolen i bevegelse. Teoretiske og praktiske perspektiver</i>. Gyldendal. 2. utgave (230 sider)</p> <p>Thorsen, K.E. & Christensen, H. (Red.) (2018). <i>Jeg er lærer! Reflektert, analytisk, kompetent</i>. Fagbokforlaget (kap. 9)</p>	<ul style="list-style-type: none">• har kunnskap om elevmangfold med vekt på sosiale-, kulturelle-, språklige- og religiøse aspekter og betydningen dette kan ha for barn og unges oppvekst, utvikling og læring• kan fremme dialog, gjensidig toleranse og respekt i læringsfellesskap preget av språklig, kulturelt og religiøst mangfold
Sosialisering og identitetsskaping	<p>Imsen, G. (2020) <i>Elevens verden</i>. Universitetsforlaget. KAP. 13, 14 og 15.</p>	<ul style="list-style-type: none">• har kunnskap om barn og unges identitetsutvikling, sosialiseringprosesser og oppvekstvilkår

<p>Tilpasset opplæring Spesialpedagogikk</p>	<p>Imsen, G. (2020) <i>Elevenes verden</i>. Universitetsforlaget. KAP 9: Individuelle forskjeller og tilpasset opplæring (40 sider)</p> <p>Buli-Holmberg, J., Nilsen, S., & Skogen, K. (2015). <i>Kultur for tilpasset opplæring</i>. Oslo: Cappelen Damm Akademisk. Kap. 1,4,5,6,7,8 (153 sider)</p> <p>Bunting, M. (Red.). (2014). <i>Tilpasset opplæring: forskning og praksis</i>. Cappelen Damm Akademisk. (s.165-178)(s.183-197) (27 sider)*</p> <p>Thorsen, K.E. & Christensen, H. (Red.) (2018). <i>Jeg er lærer! Reflektert, analytisk, kompetent</i>. Fagbokforlaget (kap. 5, 6)</p> <p>Thoresen, I. T. (2019). <i>Skolen som samfunnsinstitusjon: elev, hjem og skole</i>. Cappelen Damm akademisk.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • har kunnskap om inkluderende og tilpasset opplæring knyttet til alle elevers forutsetninger og behov • kan tilrettelegge og differensiere opplæringen for elevmangfold i skolen • kan identifisere og legge til rette for læring for elever med særskilte behov • kan anvende kunnskap om barn og unges utvikling og læring for tilpasset opplæring •
<p>Barn i sorg og krise</p>	<p>Etnan, R. (2023) Derfor er jeg her. <i>Læreren i møte med barn og unge i vanskelige livssituasjoner</i>. Cappelen Damm Akademisk.</p> <p>Juveli, A., & Peters, N. (2020). <i>Psykisk helse i skolen: Forstå hvordan det er inni meg når jeg er ute av meg</i>.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • har kunnskap om barn og unge i sorg og krise, overgrep, mobbing og andre vanskelige livssituasjoner
<p>Digitale ressurser, læring og identitet</p>	<p>Ødegård, G. (2016). <i>Ungdom, opprør og tilpasning. Et essay om generasjonsdannelser. Sosiologi i dag</i>. 46 (3-4) (s. 9- 37) (28 sider)</p> <p>Anbefalt også:</p> <p>Aldrich, R., Ayllón, S., ... Zinoveva, L. (2022). Understanding children and young people as digital citizens. DigiGen - Brüssel / University of Paderborn.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • har kunnskap om hvordan variasjon i tilgang til digitale ressurser har betydning for læring og identitet • kan veilede elevene i utvikling av deres digitale identiteter og skape rammene for ansvarlig samhandling i digitale omgivelser •

	<p>Bru, E., & Roland, P. (2019). <u>Stress og mestring i skolen</u> (1. utgave.). Fagbokforlaget (kap. 6)</p> <p>Eickelmann, B., Casamassima, G., ... Barbovschi, M. (2022). <u>Children and young people's narratives and perceptions of ICT in education in selected European countries complemented by perspectives of teachers and further relevant stakeholders in the education context</u>. DigiGen - Brüssel / University of Paderborn.</p> <p>Gilje, Øystein. (2022). <u>Læringsidentitet : elevmedvirkning i den digitale skolen</u>. Universitetsforlaget (kap. 3)</p> <p>Johanson, L. B., & Karlsen, S. S. (2018). <u>Restart: å være digital i skole og utdanning</u>. Universitetsforlaget (kap. 2, 6, 14)</p> <p>Kunnskapsdepartementet. (2023). <u>Strategi for digital kompetanse og infrastruktur i barnehage og skole 2023-2030</u>.</p> <p>Lekang, T., & Olsen, M. H. (2019). <u>Teknologi og læringsmiljø</u>. Universitetsforlaget (kap. 2, 3, 5, 6)</p> <p>Letnes, M.-A., & Røkenes, F. M. (2022). <u>Digital teknologi for læring og undervisning i skolen</u>. Universitetsforlaget (kap. 1, 4)</p> <p>Staksrud, E. (2013). <u>Digital mobbing : hvem, hvor, hvordan, hvorfor - og hva kan voksne gjøre?</u> (p. 174). Kommuneforlaget (Kap. 1)</p>	
Foreldresamarbeid	<p>Kvello, Ø. (2018). Samarbeid rundt barn og unge med atferdsvansker. I Omdal, H. & Thyngensen, R. (Red.). <i>Å falle mellom to stoler. Samarbeid til barnets beste i barnehage og skole</i>. Universitetsforlaget. (s. 49 - 60). (11 sider)*</p>	<ul style="list-style-type: none"> • kan på et reflektert og faglig grunnlag være i dialog med eleven og deres foresatte om

	<p>Jortveit, M. & Haraldstad, Å. (2018). Når usikkerhet er utgangspunkt for samarbeid.. I Omdal, H. & Thyngesen, R. (Red.). <i>Å falle mellom to stoler. Samarbeid til barnets beste i barnehage og skole</i>. Universitetsforlaget (s. 171 - 182) (11 sider)*</p> <p>Etnan, R. (2023) Derfor er jeg her. <i>Læreren i møte med barn og unge i vanskelige livssituasjoner</i>. Cappelen Damm Akademisk.</p> <p>Kap. 7, s. 141</p>	<p>elevens læring og utvikling i en skole preget av mangfold</p>
<p>Religiøst og kulturelt mangfold Barns rettigheter</p>	<p>Andreassen, B.O. & T.A. Olsen (2018). Samisk innhold i skolen - kunnskap, rettigheter og mangfoldskompetanse. I E. Schjetne & T. A. Skrefsrud (Red.). <i>Å være lærer i en mangfoldig skole</i>. Gyldendal Akademiske. (s. 130-146) (17 sider)</p> <p>Anker, T., M. von der Lippe & S. Undheim (2018). Ungdom og religion: Tradisjon, nyskaping og individuelle valg. I E. Schjetne & T. A. Skrefsrud (Red.). <i>Å være lærer i en mangfoldig skole</i>. Gyldendal Akademiske. (s. 58-73) (16 sider)</p> <p>Basha, S. O.K. Kjørven (2018). Mangfold i praksis: En studie av en flerkulturell festival i skolen. I E. Schjetne & T. A. Skrefsrud (Red.). <i>Å være lærer i en mangfoldig skole</i>. Gyldendal Akademiske. (s. 147-161) (15 sider)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • har kunnskap om sentrale religioner og livssyn i Norge og deres betydning for elevene • har kunnskap om innholdet i og begrunnelsene for sentrale nasjonale og internasjonale reguleringer som gjelder barn og unges rettigheter

	<p>Hansen, O.H.B. (2018). Barns beste in en mangfoldig skole. I E. Schjetne & T. A. Skreftsrud (Red.). <i>Å være lærer i en mangfoldig skole.</i> (s. 96-110). Gyldendal Akademiske. (15 s.)</p> <p>Jacobsen, K. A. (2018). En flerreligiøs verden og religionsmangfold i Norge. I K. A. Jacobsen, D. Rian & K. Vogt. <i>Verdensreligioner i Norge</i> (4. utg.) Universitetsforlaget. (s. 13-27) (14 sider)*</p> <p>Jakhelln, H. & J. Møller (2016). Retten i skolen - styring og sikring. I K. Andenæs & J. Møller (Red.). <i>Retten i skolen - mellom pedagogikk, juss og politikk.</i> Universitetsforlaget. (s. 27-39) (12 sider)*</p> <p>Kringlebotn, H.S og Repstad, P. 2018. «Religion og livssyn i Norge - skolens kontekst» i Kringlebotn, S. H., Hodne, H, Repstad, P & Tallaksen, I. M. (Red.) 2018. <i>Religioner og livssyn i skolehverdagen.</i> Cappelen Damm akademisk. (s. 13-40)(27 sider)*</p> <p>Nicolaisen, T. & S. Østberg (2018). Religion og livssyn som en del av barn og unges livsverden. Erfaringer blant barn med bakgrunn i islam og hinduisme. I E. Schjetne & T. A. Skreftsrud (Red.). <i>Å være lærer i en mangfoldig skole.</i> Gyldendal Akademiske. (s. 74-95). (12 sider)</p> <p>Smith, L. (2016). FNs konvensjon om barnets rettigheter. I N. Høstmælingen, E.S. Kjørholt & K. Sandberg (Red.). <i>Barnekonvensjonen - barns rettigheter i Norge.</i> (3. utg.) Universitetsforlaget. (s. 17-30)(13 sider)*</p>	
Overganger	<p>Spernes, K. Grindrud, K. (2022). «Jeg gleder meg til å bli kalt en ungdomsskoleelev». Barneskoleelevers forventninger. I Maugesten, M.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • har kunnskap om det helhetlige opplæringsløpet med vekt på overganger fra barnetrinn til ungdomstrinn og fra

	<p>Spernes, K. (red.) Overganger i skolen. Fra barnetrinnet til ungdomstrinnet.</p> <p>Thoresen, Ingeborg Tvetter. (2019). Skolen som samfunnsinstitusjon: elev, hjem og skole. Cappelen Damm Akademisk. (s. 143-161, 18 sider)</p> <p>Andre ressurser:</p> <p>https://www.fagbokforlaget.no/Barns-overgang-fra-barnehage-til-skole-og-skolefritidsordning/I9788245026726</p> <p>https://www.fagbokforlaget.no/Barneklare-skoler-eller-skoleklare-barn/I9788283722284</p> <p>https://www.beredskapsradet.no/sites/default/files/inline-images/crDsipqXpLLDkozltSaCMrPmiubYkdg315jr8hMLBZgjOr3T4M.pdf</p> <p>https://education.unimelb.edu.au/tec</p>	<p>ungdomstrinn til videregående opplæring</p>
<p>Psykososialt læringsmiljø</p>	<p>Haugen, O.A. (2019). <i>Regler om psykososialt miljø i skolen - enkelte svakheter?</i> Lov og Rett, 58(02), 94-106. (12 sider)</p> <p>Roland, E. (2020): <i>Mobbeloven</i>. Fagbokforlaget (163 sider)</p> <p>Skrøvset, S., Mausethagen, S. & Slettbakk, Å. (2017). <i>Lærerens relasjonsarbeid. Perspektiver, verktøy og caser</i>. Oslo: Cappelen Damm Akademisk (s. 81- 93) (12 s.)*</p>	<ul style="list-style-type: none"> • kan forebygge, identifisere og iverksette tiltak for barn og unge i vanskelige livssituasjoner

	<p>Thorvaldsen, S., Westgren, B.B., Egeberg, G. & Rønning, J. A. (2018). Mobbing, digital mobbing og psykisk helse hos barn og unge i Tromsø. <i>Tidsskriftet Norges Barnevern</i>, 95(02-03), 128-142. (14 s.)</p> <p>Juveli, Anita. Peters, Nadina. (2020). <i>Psykisk helse I skolen: forstå hvordan det er inni meg når jeg er ute av meg!</i> 1. utgave. Pedlex. (80 sider)</p>	
Tverretatlig samarbeid	<p>Thorsen, K.E. & Christensen, H. (Red.) (2018). <i>Jeg er lærer! Reflektert, analytisk, kompetent</i>. Fagbokforlaget (kap.6 og 7)</p> <p>Thrana, Hilde M. Kojan, B. H. (2020). Barn I kontakt med barnevernet: betydningen av å anerkjenne skolen som en del av barnets omsorgsmiljø.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • har kunnskap om skolens samarbeidspartnere og hvordan disse bidrar til å sikre barn og unge god oppvekst

Momentliste studentene har fått utdelt - ELEV MANGFOLD PED 102

- **Sosialisering, identitet, oppdragelse**
 - Sosialisering
 - Forholdet individ – samfunn
 - Arv og miljø/kultur (Subjektivt miljø – objektivt miljø)
 - Primær, sekundær, (tertiær sosialisering)
 - Sosialiseringsarenaer
 - Bronfenbrenner - økologisk modell
 - Samfunn i utvikling og endring
 - Byen og bygda
 - Identitet
 - Identitet og personlighetsutvikling
 - Selvoppfatning
 - Speiling
 - Den signifikante andre
 - Oppdragelse
 - Kultur og oppdragelse
 - Grensesetting

- **Språklig religiøs og kulturelt mangfold**
 - Barns rettigheter og skolens plikter
 - Kulturbegreper
 - Individuell og kollektiv kulturforståelse
 - Språklig tilrettelegging. Cummins
 - Mangfoldsforståelse
 - Tilrettelegging for mangfold

- **Barns rettigheter**
 - Barnekonvensjonen: bakgrunn, innhold, tolkning, i Norge.

- Om barnets beste (art. 3 i Barnekonvensjonen)
 - Barns autonomirettigheter og foreldres rettigheter
 - Rettsliggjøring i samfunn og i skolen
 - Ulike perspektiver på regelverket
 - Nasjonale og internasjonale reguleringer som gjelder barns rettigheter
 - §9A
 - Taushetsplikt og opplysningsplikt
- **Barn i sorg og krise**
 - Begrepene 'sorg', 'krise' og 'traume'
 - Ulike sorg – og krisesituasjoner: Overgrep/omsorgssvikt/truende situasjoner/mobbing/dødsfall
 - Sorgreaksjoner hos barn og unge, mulige kjønnsforskjeller
 - Skolens og lærers ansvar
 - Identifisering og iverksetting av tiltak på ulike nivåer i skolen
- **Tilpasset opplæring og spesialundervisning**
 - Hva sier opplæringsloven §1-3 om elevenes rettigheter og skolens plikter?
 - Fellesskoletanken og mangfoldsperspektivet
 - Begrepene 'tilpasset opplæring', 'differensiering' og 'spesialundervisning'
 - Drøfte normalitetsbegrepet
 - Hva menes med 'forutsetninger' og 'evner'?
 - Hvordan tilpasse undervisningen?
 - Organisering, nivådeling, fagstoff, metoder, tempo, mengde m.m.
- Opplæringsloven om elevenes rettigheter og skolen plikter, §5-1
 - Prosedyrer ved enkeltvedtak om spesialundervisning
 - Begrepsbruk om elever som har faglige og sosiale utfordringer
 - Drøfte begrepene 'funksjonsnedsettelse og funksjonsdiskriminering'
 - Spesialpedagogikkens etiske forankring
 - Spesialpedagogikkens basisoppgaver
 - Den spesialpedagogiske tiltakskjeden
 - Ulike typer utfordringer og hvordan skolen kan tilrettelegge

- **Læringsmiljø. Mobbing**
 - Opplæringsloven om elevens rettigheter og skolens plikter §9a
 - Ulike definisjoner som skiller mobbing fra f.eks. trakassering
 - Hva pålegger lovverket skolen – hvilke prosedyrer? (aktivitetsplikten)
 - Hvordan kan mobbing ytre seg?
 - Mobberen og mobbeofferet – noen trekk?
 - Kjønnforskjeller?
 - Konsekvenser av mobbing?
 - Hva særpreger digital mobbing?
 - Hvordan skape et trygt skolemiljø?

- **Eksterne samarbeidspartnere**
 - PP tjenestens mandat og arbeidsområde
 - Helsepsykiatriens mandat og arbeidsområde
 - Barneverntjenestens mandat og arbeidsområde
 - Hvordan samarbeide på tvers av fagområder/etater?

- **Skole-hjem samarbeid**
 - Styringsdokumenter og lovverk om temaet
 - Drøfte eventuelle endringer i trekk ved skole – hjem samarbeid
 - Hvilke arenaer/møtepunkter/fora er pålagt for kontaktlærer? For skolen som helhet?
 - Hvilke andre former for samarbeid kan være aktuelt?
 - Drøfte relasjonsarbeid i hjem – skole samarbeidet
 - Foreldremøtet
 - Utviklingssamtalen
 - Faktorer som påvirker samarbeidet
 - Samarbeidet om barn i særlig utfordrende situasjoner

- **Overganger**

- Hvordan kan fenomenet overgang forstås?
- Hvordan kan overganger oppleves?
- Hvordan kan elevers forventninger møtes?
- Styringsdokumenter om overganger
- Skolers tilrettelegging
- Læreres arbeid for gode overganger